

Затверджено на засіданні Вченої ради
факультету романо-германської філології
Протокол № 7 від 02.07.2020

Голова проф. Голубенко Л.М.

**Положення про етику академічного
спілкування
кафедри теорії та практики перекладу
Одеського національного університету імені
І.І. Мечникова**

Одеса 2020

Преамбула

У Положенні враховано вимоги таких документів (зі змінами та доповненнями): Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності НАЗЯВО, Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки», Методична інструкція щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень, Лист МОН України від 23.10.2018 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти», нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, чинних наказів Міністерства освіти і науки України, іншої загальнодержавної нормативної бази.

Це Положення створено на основі існуючих європейських і вітчизняних практик, нормативних документів, методичних розробок окремих закладів вищої освіти, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова, Положення про організацію системи моніторингу якості вищої освіти в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова, Положення про запобігання та виявлення плагіату в освітницькій та науково-дослідницькій роботі учасників освітнього процесу та науковців в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова та Кодексу академічної доброчесності кафедри теорії та практики перекладу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.

Положення забезпечуватиме дотримання принципу нетерпимості («нульової толерантності») до порушень академічної доброчесності та етики академічного спілкування.

Положення окреслює перелік обов'язків викладачів та студентів, етичні принципи та типи неприйнятної поведінки у стосунках кожного члена кафедри теорії та практики перекладу під час академічного спілкування зі студентами та колегами. Тим не менш, інші види серйозних проступків, не перераховані в цьому Положенні, можуть бути основою для дисциплінарного стягнення.

Положення має просвітницький, а не регуляторний характер. Кодекс враховує надані пропозиції здобувачів вищої освіти та співробітників кафедри теорії та практики перекладу.

I. Етичні норми привикладанні та спілкуванні зі студентами свівробітників кафедри теорії та практики перекладу

Цілісність стосунків між викладачами та студентами є основною навчальною місією кафедри. Ці відносини викликають значну довіру до професорсько-викладацького складу, який, у свою чергу, несе відповідальність як наставник, викладач та оцінювач.

Педагогічні стосунки між викладачем та студентом повинні бути захищені від впливу чи діяльності, яка може заважати навчальному процесу чи процесу оцінювання.

Члени кафедри теорії та практики перекладу керуються наступними нормами у спілкуванні зі студентами:

1. Заохочують вільне прагнення до навчання своїх студентів;
2. Демонструють найкращі наукові стандарти та знання своєї дисципліни;
3. Демонструють повагу до особистості студентів та дотримуються належних їм ролей як інтелектуальних путівників та порадників;
4. Докладають усіх зусиль для сприяння академічній доброчесності та гарантують, що їх оцінювання студентів відображає справжню заслугу кожного студента;
5. Поважають конфіденційний характер стосунків між викладачем, куратором та студентом;
6. Уникають будь-якої експлуатації, домагань чи дискримінаційного поводження зі студентами;
7. Визнають значні академічні чи наукові досягнення студентів;
8. Захищають свою академічну свободу.

Види неприйнятної поведінки викладача при спілкуванні зі студентами:

1. Невиконання обов'язків викладача, а саме:
 - відмова у доступі до інструкцій та вимог що висуваються до студентів під час проходження курсів чи написання наукових робіт;
 - використання матеріалів, не пов'язаних з курсом;
 - суттєве недотримання без законних причин правил факультету щодо проведення курсів лекцій чи практичних занять, виконання норми робочих годин або проведення іспитів;
 - оцінювання студентської роботи за критеріями, які безпосередньо не відображають прийнятих на факультеті правил;
 - необгрунтована затримка оцінювання студентської роботи.
2. Дискримінація, включаючи булінг, студента з підстави його політичних міркувань або через расу, колір шкіри, релігію, стать, сексуальну орієнтацію, гендерну приналежність, етнічне чи національне походження, рід, сімейний

стан, вагітність, фізичну чи розумову ваду, медичний стан (пов'язаний з раком або генетичні характеристики), генетична інформація (включаючи сімейну історію хвороби), через вік чи громадянство чи заінші довільні чи особисті причини.

3. Порушення політики університету, включаючи відповідні вказівки, що застосовуються до недискримінації студентів за причини інвалідності.

4. Використання посади чи повноважень професорсько-викладацького складу для примусового рішення стосовно студента або заподіяння шкоди студенту з довільних чи особистих причин.

5. Участь або навмисне спонукання до розладу чи залякування у аудиторії.

6. Здійснення академічної відповідальності (навчальної, оціночної чи наглядової) стосовно будь-якого студента, з яким у викладача є романтичні чи сексуальні стосунки.

Співробітникам кафедри теорії та практики перекладу слід:

1. Проявляти гуманізм, толерантність та повагу до студентів, їхніх ціннісних орієнтацій і переконань, політичних симпатій, релігійних уподобань, власної думки;
2. Враховувати індивідуальні нахили та здібності студентів, рівень інтелектуального та загальнокультурного розвитку, специфіки курсу навчання і майбутньої спеціальності;
3. Використовувати партнерство як форму стосунків між викладачем і студентами, співпрацювати у розв'язанні питань навчання, відпочинку, побуту, морально підтримувати і стимулювати студентські ініціативи;
4. Бути завжди прикладом для студентів в культурі поведінки, зовнішньому вигляді, у відповідальному ставленні до праці, навчання, науки тощо;
5. Позитивно ставитися до професії викладача (дотримуватися професійної етики, розуміти суспільну місію своєї професії, формувати відчуття власної відповідальності за рівень своїх професійних знань та якість праці);
6. Пропагувати здоровий спосіб життя.

Співробітникам кафедри теорії та практики перекладу слід утримуватися від наступних дій у спілкуванні зі студентами:

1. Принижувати особисту гідність студентів, а саме: використовувати нецензурні вирази, підвищувати голос на студентів, давати студентам прізвиська, демонстративно спотворювати їхні імена та прізвища, робити в'їдливі зауваження студентам, публічно обговорювати особисте життя студентів або їхні особисті недоліки без їхньої згоди;
2. Обговорювати зі студентами своїх колег;
3. Відверто одягатися, одягати відверті прикраси у робочий час;
4. Проводити під час навчальних занять комерційну рекламу;

5. З'являтися на навчальні заняття, громадські заходи, що проводяться інститутом, а також у корпусах та гуртожитку інституту в нетверезому стані;
6. Призначати грошову плату за складання будь-яких видів підсумкового контролю (іспити, заліки, диф. заліки тощо), писати за визначену плату курсові, дипломні та магістерські роботи;
7. Виганяти студентів з аудиторій під час навчальних занять (у разі коли студент порушує дисципліну – запрошувати на заняття декана чи представника деканату);
8. Проводити під час навчальних занять відверту політичну агітацію (закликати до вступу у політичну партію чи до голосування «за» або «проти» якогось кандидата чи партії), оскільки студент знаходиться не у рівних умовах з викладачем і не може у таких випадках заперечити йому без ризику невдало скласти підсумковий контроль;
9. Залякувати студентів заздалегідь тим, що більшість із них неодмінно не складе іспит чи залік з першої спроби;
10. Надмірно завищувати вимоги до складання підсумкового контролю, які не дозволяють отримати відмінну (позитивну) оцінку;
11. Перетворювати складання будь-якого виду підсумкового контролю (іспити, заліки, модульний контроль) на формальні акти з відверто заниженими вимогами, що применшують цінність пізнання та формують у студентів безвідповідальне ставлення до власного професіоналізму;
12. Змінювати критерії оцінювання у ході самого підсумкового контролю, керуючись власним настроєм чи переносячи на одних студентів своє враження чи невдоволення від інших;
13. Демонструвати наявність шкідливих звичок перед студентами;
14. Користуватися мобільним телефоном під час навчальних занять;
15. Спізнюватися на заняття.

II. Етичні норми спілкування співробітників кафедри теорії та практики перекладу з колегами

Співробітники кафедри теорії та практики перекладу мають обов'язки, які пов'язані із їх членством у спільноті науковців.

Члени кафедри керуються наступними нормами під час спілкування з колегами:

1. Не дискримінують та не переслідують колег;
2. Поважають допит колег;
3. Під час обміну критикою та ідеями співробітники кафедри теорії та практики перекладу виявляють належну повагу до думок інших;
4. Прагнуть бути об'єктивними у професійному судженні колег;
5. Приймають свою частку обов'язків за управління кафедрою.

Види неприйнятної поведінки при спілкуванні з колегами:

1. Оцінювання професійної компетентності викладачів за критеріями, що не відображають безпосередньо професійну діяльність;
2. Дискримінація проти викладачів з політичних міркувань або з міркувань раси, кольору, релігії, статі, сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності, етнічного походження, національного походження, роду, сімейного стану, вагітності, фізичної чи розумової непрацездатності, медичного стану (пов'язаний з раком або генетичними ознаками), генетична інформація (включаючи сімейну історію хвороби), через вік чи громадянство або з інших довільних чи особистих причин;
3. Порушення політики університету, включаючи відповідні вказівки стосовно недискримінації викладачів за ознакою працездатності;
4. Порушення встановлених правил, що регулюють конфіденційність в кадрових процедурах.

Співробітникам кафедри теорії та практики перекладу слід:

1. Підтримувати дружні професійні стосунки з колегами;
2. Підтримувати колег у їх наукових пошуках;
3. Ввічливо ставитися та підтримувати нові ідеї колег, спрямовані на розвиток та вдосконалення освітнього процесу;
4. Використовувати, поширювати нові професійні знання та методики викладання з колегами;
5. Сприяти розвитку та новим досягненням кафедри та колег;
6. Розподіляти навантаження, пов'язане з виконанням різних позавикладацьких обов'язків.

Співробітникам кафедри теорії та практики перекладу слід утримуватися від наступних дій у спілкуванні з колегами:

1. Створювати конфліктні ситуації чи приймати участь у сутичках на робочому місці;
2. Поводитися не поважно до колег;
3. Порушувати конфіденційність, поширювати чутки;
4. Обговорювати особисте життя та сімейні справи інших без їх згоди;
5. Дискримінувати колег за будь-яким принципом.

III. Прикінцеві положення:

1. Положення вводиться в дію з моменту його обговорення та затвердження на засіданні кафедри теорії та практики перекладу після обговорення та затвердження на засіданні Вченої Раді факультету романо-германської філології.
2. Зміни та доповнення можуть обговорюватися та вноситися шляхом голосування на засіданні кафедри теорії та практики перекладу та студентських зборах.
3. Відповідальність за актуалізацію та дотримання вимог несуть члени кафедри.

**Затверджено на засіданні кафедри теорії та практики
Протокол № 11 від 18.05. 2020 року**

Завідувач кафедри теорії
та практики перекладу,
доктор філологічних наук, професор

Матузкова О.П.

Секретар кафедри теорії
та практики перекладу

Семенова О.Ю.